

OPO – Organisasjonen mot politisk overvåking

Postboks 628 Sentrum

0106 Oslo

Telefon 900 19 985

e-post: post@opo1.no

Bank giro 0537.51.98403

<http://www.opo1.no>



Medlemsbulletin nr. 3/2011

Årsmøtet 2012

- Innkalling
- Årsmelding 2011
- Vedtektsendring

VI MARKERER VÅRE TI FØRSTE ÅR!

- Geir Hovland – OPO 10 år
- Rune Pedersen – Stiftelsesmøtet
- Åge Fjeld – Glimt fra overvåkingen
- Berit Rusten – Tilbakeblikk – og litt om OPOs fremtid
- Ivar Nygaard – Forente krefter
- Torgny Hasås -Litt av en ramp
- Kjell Horn – Offentlig oppreisning - unnskyldsaken

Til

OPOs medlemmer

ÅRSMØTEINNKALLING 2012

OPO avholder sitt årsmøte *onsdag 25. januar 2012 kl 18.00 – 21.00*

Sted: Folkets Hus. Se anvisningstavle/skjerm i foajeen.

Til behandling:

1. Konstituering
2. Styrets årsmelding, se Bulletin nr. 3/2011
3. Regnskap, legges fram på møtet
4. Melding fra revisor, legges fram på møtet
5. Budsjett, legges fram på møtet
6. Vedtektsendring, se vedlegg i Bulletin nr. 3/2011
7. Innkomne forslag. Uttalelse om overvåkingssituasjonen etter 22. juli.
8. Valg. Valgkomiteens forslag legges fram på møtet.
9. Valg av revisorer. Valgkomiteens forslag legges fram på møtet.
10. Valg av valgkomité. Styrets forslag legges fram på møtet.

Medlemmer som ønsker at andre saker skal tas opp til behandling, må melde dem til styret på e-post: kiell.horn@oslo.online.no innen 21. januar 2012.

Ca. Kl. 19.00 – etter den formelle delen av årsmøtet – vil Joakim Hammerlin innlede til diskusjon med utgangspunkt i sin nye bok ”*Terror og demokrati*”.

Til denne delen av møtet har vi invitert representanter for justisdepartementet, pst og de politiske partiene.

Pressen er også invitert.

Servering. Noe mindre enkel denne gangen siden det er en markering av OPOs ti første år.

Møtet er åpent for alle.

ÅRSMELDING 2011

For ORGANISASJONEN MOT POLITISK OVERVÅKING

OPO ble stiftet på et møte i Oslo 28. november 2001.

Årsmøtet 2012 markerer altså organisasjonens 10-årsjubileum, og i den anledning har vi laget en litt spesiell bulletin der flere av gründerne fra 2001 husker tilbake til den dramatiske tiden da de reiste kravet "JEG VIL SE MAPPA MI". Men tanker om fremtiden for OPO blir også drøftet.

Det første ordinære årsmøtet ble holdt 20. januar 2003, det siste 25. januar 2011.

ÅRSMØTET 2011

Årsmøtet 2011 valgte dette styret med arbeidsutvalg:

Arbeidsutvalg:

Geir Hovland (leder), Kjell Horn, Tor Bernhardsen og Åsmund Langsether

Styremedlemmer:

Erling Folkvord, Berit Rusten, Unni Hagen, Torgny Hasås og Ivar Nygaard

Revisor:

Dag Tangen (gjenvalg)

Valgkomité

Unni Hagen og Ivar Nygaard

Valgkomiteen før årsmøtet var Unni Hagen og Ivar Nygaard

Årsmøtet 2011 avsluttet som et medlemsmøte der styreleder Geir Hovland innledet om aktuelle oppgaver for OPO kommende år. Møtet samlet seg om fire oppgaver:

- Overvåkingen i regi av USAs ambassade
- Videoovervåkingen av Arne Treholts leilighet
- Datalagringsdirektivet
- Permanent innsynsrett

ADMINISTRASJON

Styremøter

Vi har ikke avholdt styremøter i 2011. Men styremedlemmene har stående invitasjon til å ta del i AUs nesten månedlige møter. (Tid og sted går fram av referatene fra AU-møtene.)

Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget har hatt åtte møter (fram til 1. januar 2012). AU har fordelt arbeidsoppgavene seg i mellom med Geir Hovland som leder og Kjell Horn som sekretær. En rekke henvendelser om råd og hjelp med enkeltsaker har blitt drøfta og så fulgt opp av Geir Hovland. Tor Bernhardsen har hatt ansvaret for hjemmesiden sammen med styremedlem Torgny Hasås. Tor har dessuten hatt ansvaret for ajourføring av medlemslista. Unni Hagen, også medlem i styret, har gitt verdifull assistanse ved trykking av bulletinen.

Når det gjelder jubileumsutgaven av bulletinen, har styremedlem og gamle gründere gitt verdifulle historiske innblikk i vår nære fortid. Det praktiske arbeidet har Kjell Horn, Tor Bernhardsen og Torgny Hasås hatt ansvaret for.

Årsmøtet 2011 varslet en vedtektsendring der Arbeidsutvalget i fremtiden skal utgjøre et arbeidende styre, mens styret får funksjon og betegnelse av representantskap, altså noe mindre arbeidskrevende enn å sitte i et styre. Vedtektsendringen legges fram for Årsmøtet 2012 til drøfting og eventuelt vedtak.

Medlemsutvikling

OPO hadde per 1. desember 2011 ca. 160 medlemmer, hvorav 110 hadde betalt kontingenten. Purring har vært sendt ut to ganger. Statistikk over betalende medlemmer:

2002:	183 betalt
2003	229 betalt
2004	209 betalt
2005	202 betalt
2006	170 betalt
2007	150 betalt
2008	150 betalt
2009	150 betalt
2010	140 betalt
2011	110 betalt

Medlemmer som ikke har betalt kontingent de siste fire årene eller mer, eller som har flyttet uten å oppgi ny adresse, har vi strøket av lista.

Synkende medlemstall har i hovedsak tre årsaker, slik AU ser det; den første og helt naturlige er frafall pga. høy alder eller død hos medlemmene, den andre er at OPOs primære oppgave, slik stifterne definerte den og slik det går fram av formålsparagrafen, i hovedsak er oppfylt på en måte som ikke maner til fortsatt engasjement, og den tredje er at nye grupper som er overvåket, per i dag ikke finner at "gamle" OPO er det rette organet for å løse deres "moderne" behov. Men tidene kan skifte...

Dessuten er det viktig at vi finnes som høringsinstans når endringer med relevans for overvåking er på trappene i lovverket.

Økonomi

AU kjører en forsiktig linje hva økonomi angår, uten ekstravaganser av noe slag. Likviditeten er derfor grei – i forhold til nåværende aktivitetsnivå. Her viser vi ellers til regnskap for 2011 og forslag til budsjett for 2012.

Kontor

AU holder fortsatt sine møter i advokatfelleskapets lokale som Geir disponerer. Praktisk arbeid mellom møtene gjøres fra AU-medlemmenes hjemmekontor og på deres private tekniske utstyr.

OPOs hjemmeside på nettet

E-post: post@opo1.no

Telefon: 900 19 985.

Hjemmesiden: <http://www.opo1.no>

Nedenfor hjemmesiden etter siste oppdatering 21. mars 2011



Husk å sjekke OPOs websider. Her finnes OPO-bulletinene og mye bakgrunnsmateriale. Vi legger også ut aktuelle saker, f. eks link til NRKs innslag om møte mot USAs overvåking med intervju med Geir Hovland.

Informasjon til medlemmene/bulletinene

AU har i 2011 sendt ut tre OPO-bulletiner, den siste som en markering av 10-årsdagen for stiftelsen. Vi er godt fornøyd med at vi har fått til tre numre og håper dette kan kompensere for at vi ikke har hatt styremøter eller medlemsmøter. Gjennom bulletinene når vi medlemmene over hele landet, mens styremøtene bare engasjerer et svært lite mindretall, konsentrert i Oslo-regionen. Vi hadde imidlertid gjerne sett at medlemmene var litt mer ivrige med å melde tilbake sine reaksjoner på bulletinene.

POLITISK ARBEID

Deltaking i den offentlige debatten.

OPO-medlemmer har ved flere anledninger markert seg i den offentlige debatten om overvåking, blant annet

- EU som overvåkings-samfunn
- Personvernet i fare
- Rettssikkerheten i terrrorsaker
- Telefonavlytting
- Den amerikanske ambassadens overvåking av norske borgere. Geir ble intervjuet i NRK TVs nyhetssending
- Treholtsaken. . Geir ble intervjuet i NRK TVs nyhetssending

AU mener denne aktiviteten og det som skjedde på slutten av året 2010, da TV2 avslørte at den amerikanske ambassaden gjennom en periode på ti år hadde drevet systematisk overvåking av personer som hadde oppholdt seg i nærheten av ambassaden, viser at det er riktig å opprettholde organisasjonen OPO som en beredskap når aggressiv politisk overvåking igjen blir tydeliggjort i samfunnet. Spesielt pikant var det for øvrig at amerikanerne – som ”våre fremste allierte” – engasjerte pensjonerte norske politifolk til jobben, og at noen av dem til og med hadde fartstid fra det norske POT/PST.

Når det gjelder utviklingen etter 22. juli, erkjenner AU at vi nok burde vært mer på banen, i det minste mot slutten av året. Men vi har hele tiden lagt vekt på at vi ikke har villet støtte andres krav om *mer* (politisk) overvåking. Likevel mener vi at det er en svakhet at PST ikke i tide så hvilke *kriminelle* handlinger Anders Bering Breivik var i ferd med å sette i verk. For utdyping av dette punktet viser vi til Geir Hovlands artikkel i denne bulletinen.

Utvide politisk kontaktnett

Dette er en del av arbeidsprogrammet vårt, og vi vil også i framtida holde et våkent øye med det som skjer på overvåkingsområdet, og arbeider for å knytte kontakter med andre organisasjoner. Vi har sluttet oss til Organisasjonen Stopp Datalagringsdirektivet.

KONKLUSJON OG OPPSUMMERING

Valgene

Sammensetningen av styret og AU viser at disse organene er helt uten representanter for mennesker med annen etnisk bakgrunn enn den norske. Dette er uheldig, både generelt sett – og spesielt med tanke på ”det nye fiendebildet”. Videre er den skjeve kjønnsbalansen et problem – med overveldende mannsdominans. Berit Rustens innlegg i jubileumsbulletinen viser for øvrig at dette har vært et problem helt fra stiftelsesdagen for ti år siden.

Når det er sagt, kan vi likevel konstatere at samarbeidet i AU har fungert utmerket, mens det øvrige styret mest har fungert som et representantskap.

Politisk arbeid

OPO har siden stiftelsen i 2001 hatt – og vil fortsatt ha – en viktig rolle som vaktbikkje på feltet politisk overvåking. Teknologisk og politisk går utviklingen raskt og i overraskende sprang som det er vanskelig å forutse. Det er derfor viktig at vi har en best mulig beredskap for påvirkning av opinionen og besluttende politiske organer. Styre og arbeidsutvalg har påtatt seg et stort ansvar her.

FORSLAG TIL VEDTEKTSENDRING.

AU har følgende forslag til vedtektsendring:

Organisasjonens organer

Organisasjonens øverste organ er årsmøtet. Ordinært årsmøte holdes en gang årlig. Det ordinære årsmøtet skal behandle:

Styrets årsmelding

Regnskap

Fastsettelse av kontingent

Valg av styre

Valg av representantskap

Valg av revisor

Styret består av fra 4 til 7 personer etter årsmøtets nærmere bestemmelse. Representantskapet består av styret, samt fra 5 til 10 øvrige medlemmer. Møte i representantskapet innkalles av styret.

Kvinner og menn skal så langt mulig være likt representert i OPOs organer.

Nåværende vedtekter har følgende ordlyd:

Organisasjonens organer

Organisasjonens øverste organ er årsmøtet. Ordinært årsmøte holdes en gang årlig. Det ordinære årsmøtet skal behandle:

Styrets beretning

Regnskap

Fastsettelse av kontingent

Valg av styre

Valg av revisor

Styret består av fra 5 til 9 personer, med inntil 5 varamedlemmer. Styret konstituerer seg selv, og velger blant sine medlemmer et arbeidsutvalg på 3 personer. Kvinner og menn skal så langt mulig være likt representert i styret.

Begrunnelsen for forslaget er å endre vedtektene i samsvar med det som nå er praksis i OPO i dag. Vi klarer oss med et mindre styre, men ønsker å ha et breiere representantskap som ikke krever noen utstrakt aktivitet av medlemmene.

OPO 10 ÅR.

Ved Geir Hovland



I kjølvannet av Lundkommisjonens rapport og vedtakelsen av innsynsloven ble OPO stiftet 28. november 2001 som en samlende interesseorganisasjon for alle som ønsket å søke innsyn i POTs arkiver. Innsynsloven fra 1999 hadde mange mangler, men representerte likevel en ny grad av offentlighet omkring overvåkingshistorie i Norge.

OPO bisto mange med å få innsyn i mappene sine og ikke minst mappene til sine foreldre. Det siste var ikke kurant, men med litt erfaring fikk vi gjennomslag for at dette var viktig for de pårørende. Dette er et arbeid som OPO vil fortsette med. Det har sammenheng med det langsiktige arbeidet med å få en permanent innsynsordning og nedgradering av gamle arkiver. Det har gått henstillinger fra Storting til Justisdepartementet om å utrede en slik ordning. Det går ikke fort, men OPO skal fortsatt være vaktbikkje for at saken ikke blir glemt.

En permanent innsynsordning er den beste garanti for at vi ikke skal oppleve den form for overvåkingsregime som vi vet hersket særlig på 50-, 60- og 70-tallet. Dette er erfaringer vi må bringe videre til kommende generasjoner.

En annen viktig sak har vært kravet om en unnskyldning fra de ansvarlige myndighetene til dem som har vært offer for ulovlig overvåking. Gjennom OPO-medlemmers og andres utrettelige innsats kom det unnskyldning både fra Justisdepartementet og fra Stortinget. Men dette ble nærmest tiet i hjel i pressen.

22.07 2011 går inn i norsk historie som dagen da terrorhandlinger rammet Norge. Og gjerningsmannen var en norsk høyreekstremist. Det er verdt å merke seg at PST nå synes å ta faren fra høyreekstremister vesentlig mer på alvor. I betraktning av erfaringer både fra Norge og fra andre europeiske land er dette på høy tid !

OPO vil være på vakt mot at disse terrorhandlingene brukes som grunnlag for å gjennomføre sterkere grad av overvåking av det norske samfunnet. Vi ønsker ikke et samfunn med utstrakt person-, telefon- og/eller romavlytting eller andre tilsvarende inngrep mot personer og grupper på politisk grunnlag. Noe annet er at politiet ved mistanke om planlegging av alvorlige straffbare handlinger skal ha fullmakter til å iverksette etterforskningstiltak. Overvåking skal rette seg mot alvorlig kriminalitet, ikke mot politiske eller religiøse oppfatninger !

Heldigvis har vi til nå stort sett unngått slike framstøt for sterkere grad av overvåking ! Men den kan komme! Og mye kan skje uten at offentligheten får rede på det !

Har OPO utrettet noe på sine 10 år ? Jeg mener faktisk JA ! Og det mener jeg framgår av denne bulletinen.

Trengs OPO fortsatt? Også her vil jeg svare JA ! De erfaringene vi sitter på, må ikke forsvinne. De må utnyttes til en fortsatt kamp for et åpent og demokratisk samfunn og mot enhver politisk overvåking!

STIFTELSESMØTET

Ved Rune Pedersen

Det er ti år siden OPO - Organisasjonen mot politisk overvåking - blei danna. Jeg spilte en beskjeden rolle i arbeidet med å forberede stiftingsmøtet i Bygningsarbeidernes Hus på høsten 2001, og jeg blei valgt som varamedlem til styret det første året. Dette er noen ord om samarbeidet med hederismannen Åge Fjeld for å få organisasjonen i gang,

Jeg fikk tilsendt mappa mi på våren 2001, og det syntes jeg var en ganske ensom opplevelse. I min ensomhet tok jeg kontakt med Åge, og vi blei enige om at vi måtte gjøre noe. Ideen om å danne en nasjonal forening var et naturlig svar på følelsen av ensomhet, litt raseri og ønsket om at mange flere skulle be om mappene sine.

Så vi innkalte til en pressekonferanse på Kafé Halina i Moss sentrum den 25. juli. Klassekampen, Friheten og begge lokalavisene i Moss (Moss Dagblad og Moss Avis) møtte opp og blei servert mappene våre, kaffe og noe å spise. Jeg ønska velkommen, og Åge proklamerte måla våre: En nasjonal organisasjon og en uforbeholden unnskyldning fra den norske staten.

Det førte til fine oppslag. Som rutinerte organisasjonsfolk utnytta vi omtalen til å invitere et slags interimsstyre til et møte hjemme hos meg. Det er ikke sikkert jeg husker alle. Ola Lars Andresen var der, Reidar T. Larsen, Kjell Bygstad. Jeg trur også Geir Hovland var med, og naturligvis Åge og undertegnede. Vi fikk gjort det nødvendige: Organisert utsending av innmeldingsblanketter og invitasjon til stiftingsmøte i Bygningsarbeidernes hus.

28. november 2001 tok Åge og jeg tog fra Moss til Oslo S, møtte Geir Hovland i Regjeringskvartalet og sto utafør et stengt møtelokale uten nøkler. Geir hørte til den delen av befolkninga som hadde mobiltelefon allerede høsten 2001, og dermed kunne han åpne døra med tastetrykk og samtaler. Vi var inne i møtelokalet, folk strømmen på og resten er historie, som klisjebukere ville ha skrivi.

BOKA OM OVERVÅKTES SKJEBNER I SAMFUNNSLIVET



Den pensjonerte rørleggermesteren Åge Fjeld fra Moss har vært politisk aktiv helt fra de harde tredve-åra. Han har sonet i Hitlers Gestapo-fengsel i Hamburg, har reist

mye i Øst-Europa og truffet partilederne og vanlige folk. I 2009 skrev han dokumentar-boka "Du må ikke sove!". I den har han et langt kapittel om POTs virksomhet og om OPOs kamp for de overvåktes rettigheter. Som den trolig hittil eneste boka i Norge, skriver han i mange

episoder om hvordan han og de ulovlig overvåkte fikk store vanskeligheter i arbeids- og samfunnslivet fordi de bekjempet kapitalen og ønsket et mer rettferdig samfunn.

En flott julegave! Boka selges på festmøtet til tilbudspris kr 150,- hvorav kr 50,- tilfaller OPO.

GLIMT FRA DET SOM STO OG IKKE STO I MAPPA MI



Ved Åge Fjeld

Sjøl om POTs virksomhet ofte var preget av overvåkernes plumpe og stupide holdninger,

slik de framsto i reportasjen i Kristiansandsavisen Fedrelandsvennen (side 117 i boka) – noe av det morsomste jeg noen gang har lest – er de om lag 40 000 norske Stasi-mappene ikke morsomme.

Da jeg som en av de første fikk tilsendt og åpnet mappa mi, så jeg et ungdomsfoto og personalia

som i et forbryterkartotek, og ikke et ord som unnskyldning for de overgrep jeg helt uskyldig hadde vært utsatt for gjennom årtier. Ikke mindre opprørt ble jeg over det siste dokumentet i mappa mi.

I et konfidensielt dokument fra POTs avdeling i Moss til overvåkingssjef Jostein Erstad, Oslo, står det:

”Ovennevnte Aage Rino Fjeld, født 15111922 i Borge, bopel Hermodsgt 19. Moss, har fra under okkupasjonen 1940-1945 vært en ivrig og aktiv kommunist. Han har som sådan her vært klassifisert som overvåkingsobjekt. Hans aktiviteter i de senere årene tilsier at han ikke lenger bør betraktes som sådan, og hans sak er derfor i dag, den 8. november 1989, nedgradert til observasjonssak.”

Ifølge dette er jeg ikke bare blitt overvåket etter 1976, da slik aktivitet skulle opphøre,

men helt fram til 1989. Og ettersom jeg ikke har fått noen informasjoners seinere, kan jeg jo også i dag stå under observasjon!

Vi overvåkte forlangte – i Nelson Mandelas ånd – ingen straffeforfølgelse mot de skyldige for disse ulovlighetene. Hadde jeg da visst at vi ikke engang ville få en offentliggjort unnskyldning, ville jeg sjølsagt gått til rettssak mot POT for dette nå foreldede, men like fullt ekstreme overgrepet.

Statsminister Einar Gerhardsen råtne Kråkerøy-tale.

Den beryktede Kråkerøytalen holdt Gerhardsen under påskuddet om et forestående angrep fra Sovjetunionen mot Norge. Men slike planer er ikke blitt bekreftet med en linje fra arkivene i Moskva. Kråkerøytalen førte likevel til den største heksejakta i vår historie. Den berørte direkte over 40 000 hederlige norske samfunnsborgere.

Den virkelige bakgrunnen for Gerhardsens aksjon var at kommunistene styrket sin stilling i fagbevegelsen og fikk meldt fagforeninger ut av APs kollektive medlemskap. Derved mistet Arbeiderpartiet sin viktigste inntektskilde.

En fornøyelig historie om dette finnes på side 86 i boka ”Du må ikke sove!” Hensikten med POTs storaksjon var sjølsagt ikke at man var redd for at kommunister spionerte for Sovjetunionen, noe som var ytterst uvanlig. Hensikten var å opprette et register av systemkritike-

re som ved passende anledninger, da kunne arresteres samtidig og interneres etter de vedtatte unntakslovene. Derfor fant man jo heller ingen kommunistiske "forrædere".

I blant var det morsomt!

Et svært godt, og attpå til morsomt, bevis på kriminaliseringa av kommunister i arbeidslivet viser følgende episode.

Som leder av en relativt stor rørleggerbedrift skulle jeg i 60-åra legge inn en overslagspris på en større omlegging av det utvendige rørsystemet på Rygge militære flyplass. Sammen med min arbeidsleder møtte jeg fram med målband og traff utbyggingssjefen på flyplassen. Men han synes det var kjedelig med denne oppmålinga, som han sa, og rakte meg like godt kartet over hele flyplassen.

"Du kan jo måle opp på kontoret ditt, men dette er konfidensielt som ingen må få se. Og jeg må få det tilbake imorra," var beskjeden vi fikk. På veg mot vår bil spurte min arbeidsformann om han hadde noen sjanse til å få en nylig utlyst stilling som rørlegger på flyplassen.

"Ja, - for du er vel ikke kommunist?" spurte utbyggingssjefen.

Karen, som var aktivt medlem av Arbeiderpartiet, kunne avkrefte dette. Hjemover i bilen til vårt kontor hadde vi det utrolig morsomt. Her satt jeg, sjefen – som var medlem av landsstyret i NKP – med kartet over en NATO-flyplass på fanget. Et kart som jeg, ifølge frekkassen Einar Gerhardsen, ville ha levert til mine "oppdragsgivere" i Øst.

JEG ER IKKE OPTIMIST NÅR DET GJELDER OPOS FREMTID. MEN STOLT ER JEG.

Ved Berit Rusten

2001. I et for meg ukjent lokale. Mange gamle menn.(70 år og oppover). Noen få kvinner og menn i moden alder (rundt 50-60). OPO sitt første styre skulle velges. Bare menn var foreslått. Før valget. Røykepause. Jeg røyker ikke, men slo meg sammen med Wencke Blomberg. Jeg kjente henne ikke. Hun så cool ut. Vi bestemte oss for å fronte kvinnerepresentasjon i styret. Noen av de eldre, garva mennene sa:

-Dette dreier seg ikke om kjønn. Her står saken i front. Vi har foreslått de som er best egnet i dette styret.

Jeg hadde trodd at gammelkommunistene var seg bevisst kjønnsrollemønsteret. Var ikke vi kvinnene egnet? Anno 2001! Vi hadde vel også blitt overvåket. Familiene våre var blitt overvåket. Jeg husket både avlytting av telefon og menn i gråe frakker fra min barndom. Og jeg fikk erstatning (30.000 NOK) som kompensasjon for å ha blitt overvåket fra jeg var 13 år gammel.



Wencke Blomberg og jeg ble valgt inn i dette første styret i OPO. Siden har jeg sittet der. Mye sittet, som et relativt passivt medlem. Kun med aktive innspill på styremøter og årsmøter.

De første årene syntes jeg det skjønneste med OPO var at mennesker fra ulike grupperinger på venstresida (gamle NKP-ere, gamle AKP-ere, Sv-ere, humanister osv) klarte å samarbeide. Vi hadde konstruktive dialoger. Vi møttes i en felles forståelse av at overvåking av store deler av venstresida hadde vært et overgrep. Det var som om vi sammen klarte å få hull på en verkebyll. Sammen var vi som en bisverm, som faktisk spilte en rolle. Og godt var det, for så sent som i 2002 uttalte tidligere justisminister Odd E. Dørum på et seminar, på en Globaliseringskonferanse i Oslo, at overvåkningen av kommunistene var på sin plass. De hadde fått som fortjent. På et konkret spørsmål om utvidet innsyn, svarte han (fritt sitert):

-Om jeg skal arbeidet for utvidet innsyn, måtte det være i forhold til Stasiarkivene, slik at vi fikk oversikt på alle disse som har leflet med politisk samarbeid med fiendtlige stater! Når det gjaldt NKP, var mye av overvåningen berettiget, da alle visste at NKP var gjennomfinansiert av USSR.

Det var etter denne uttalelsen Panter Tanter Produksjoner trakk frem Kråkerøytalen og brukte den i forestillingen En brodert fane for en annen verden på Trondheim Kunstindustrimuseum i mai 2003. I full indignasjon, og med medlemskapet i OPO i ryggen, banket vi på ruter og laget en kakofoni av en tekst som altså stadig hadde gjenklang i makteliten:

-Det som kan true det norske folks frihet og demokrati, det er den fare som Det norske kommunistparti til enhver tid representerer. Den viktigste oppgaven i kampen for Norges selvstendighet, for demokratiet og rettssik-

kerheten, er å redusere kommunistpartiets og kommunistpartiets innflytelse mest mulig.

Retten til innsyn i egne mapper varte kun en begrenset tidsperiode. OPO har stått på kravet om varig innsyn. Dette er viktig. For noen har ikke fått sett mappa si.

I går, 26/10 2011, fikk jeg et brev fra en kvinne som fortalte at hennes mann mistet sitt arbeid på en militærforlegning. Han hadde påstått at det var hennes skyld. Hun var kommunist (NKPer). Hun hadde ikke trodd på han, men hadde etter hvert erkjent at det kanskje var på sin plass med en titt i egen mappe. Hun hadde blitt nektet innsyn og holder stadig på med et arbeid der hun insisterer:

- Vennligst, få se mappa mi.

Hun er sint på OPO, fordi organisasjonen ikke har klart å hjelpe henne.

Kanskje fordi OPO ikke har kunnet hjelpe noen som har mapper som Forsvaret sitter på eller har destruert?

OPO har påpekt denne biten, som har sammenheng med at alt overvåkningsmaterialet der Forsvaret, Mossad og NATO osv har vært involvert, har blitt destruert og/eller holdt tilbake fra innsyn. Dette kunne mange lese i materialet som vi IKKE ble presentert for i mappene våre. Det var kun de "uskyldigste" saker vi fikk innsyn i, som at vi hadde søkt om tillatelse til å ha en stand for bevaring av Møllenberg/Bakklandet etc som var registret. Solidaritetsarbeid for palestinerne, kamp mot USAs Vietnam-propagandafilmer etc var behørig fjernet fra mappene!

Myndighetene hegner om denne type overvåking. Siste og aktuelle eksemplet var over-

våkningen som forgikk på oppdrag fra USA sin ambassade i Oslo. OPO prøvde å få politifolka som utførte oppdrag for en fremmed stat på norsk jord stilt for en domstol. Uten resultat.

OPO har heller ikke klart å bidra til å røyke ut en eneste en av alle som opp gjennom årene trofast sto overvåkningspolitiet bi.

I Folkets Hus i Trondheim går en sjuende far rundt i huset. Fortsatt kan man høre han fnyse om de rare og småle menneskene som har kontor ved siden av Panter Tanter. NKP! Han fnyser og spyttar når han forteller at de fortsatt reiser til Cuba. Og, han lo rått og triumferende, da han på et jubileumsarrangement for Hilmar Sæther (tidligere NKP-formann i Trondheim), uttalte at:

- Nei, nei.. vi trengte ikke mikrofoner for å finne ut hva NKPerne hadde for planer!

Disse medhjelperne til overvåkningspolitiet vil nok aldri komme med noen beklagelse. Og snart er det for seint! Synd!

Underveis.. i løpet av disse ti åra har OPO også prøvd å protestere mot overvåkningens bastante nye definisjon av "fienden".

25/7 2011 skrev jeg til OPO-sekretær Kjell Horn:

-Det er for djevlig og skrekkelig det som har skjedd i Oslo og på Utøya.

I OPO-sammenheng tenker jeg det er viktig å se på overvåkningspolitiets rolle. Selv om historien i Norge har vist at terror utøves av høyreekstremister, har overvåkningspolitiet konsentrert seg om trussel fra "fiende nr. en.. det muslimske miljøet". Og ekspertene, f. eks i TV

2, uttalte at terroren var utøvd av al Qaida.....

Jeg skrev 22. juli kl. 18.36 en tekstmelding til min datter:

- Dette er høyreekstremister! Om UTØYA også er ramma!

Overvåkningspolitiet har ikke gjort sin jobb, har ikke registrert Breivik og hans likesinnedes aktiviteter. Hvorfor skjer dette igjen og igjen. Før var det kommunistspøkelset, nå muslimspøkelset..... for overvåkningspolitiet. Hvorfor har de et fiendebilde som alltid hegner og usynliggjør høyreekstremistisk aktivitet?

Hvorfor... hva og hvilke holdninger preges overvåkningspolitiet av?

Er dette et tema for OPO?

OPO-arbeidet drives av stae gamle menn og noen kvinner. Samfunnet forøvrig godtar alt av overvåkning. I redsel for å bli angrepet av "de andre".

Jeg er ikke optimist når det gjelder OPOs fremtid.

Men stolt er jeg.

Over at noen har giddet holde frem uretten i overvåkning ut fra et fiendebilde... sannsynligvis definert av USA!

FORENTE KREFTER



Ved Ivar Nygaard

Som 3. generasjons NKPer var jeg et opplagt objekt for POTs enøyde nidkjærhet. Noe jeg fikk bekreftet da jeg fikk min «mappe». Dokument 1 var et brev fra politimesteren i Tønsberg til selveste Asbjørn Bryhn med opplysning om at jeg, en 16 år gammel læregutt, hadde søkt om pass! At jeg senere giftet meg med ei jente med samme bakgrunn, medførte registrering av begivenheten i begge mapper!

Lund-kommisjonens rapport ga oss bekreftelsen på at mistanken vi hadde hatt i mange år om telefonavlytting og annen overvåking, ikke var utslag av paranoia, men vel begrunnet. Jeg forsto jo at jeg hadde felles sak med mange, så det falt helt naturlig å delta på OPOs stiftelsesmøte i Bygningsarbeidernes hus novemberkvelden i 2001. Åge Fjeld var møteleder og formidlet den opprørtheten vi alle følte. Han kom forøvrig til å bety meget også i det videre arbeidet.

Forsamlingen valgte Kjell Bygstad som leder av styret, og jeg ble ett av styremedlemmene. Stort sett var det to grupper som var overvåket — folk med tilknytning til NKP og AKP. Begge ble representert i styret. Jeg tror begge «sider» følte forpliktelse overfor «sine». Styret ble allikevel ingen arena for konfrontasjoner.

Kjell Bygstad sørget for balansen og skal ha en stor del av æren, men de var «fordraglige» mennesker de andre i styret også. Om det var Mor Monsen-kakene vi fikk servert av Kjell på styremøtene i Dovrehall-gården, skal jeg ikke ha sagt! Etter hvert slappet alle av, og vi kon-

sentrerte oss om «sakene».

Kravet om offentlig unnskyldning var en viktig sak. Vi gjorde meget for å få et møte med justisminister Odd Einar Dørum — det oppnådde vi ikke, men i midten av mai 2002 fikk vi foretrede for hans statssekretær, senere PST-sjef, Jørn Holme, som beklaget, men ikke ga den offentlige unnskyldningen vi var ute etter. Statssekretæren så uforstående ut da det brøt ut spontan latter når han sa at dette aldri ville ha skjedd om Venstre hadde hatt ansvaret!

Vi hadde også møte med Innsynsutvalget som sammen med PST gikk igjennom mappene og sladdet det de mente vi ikke skulle vite.

Men sammenlignet man med flere, fikk man allikevel den fulle ordlyd!

Jeg har nevnt Åge Fjeld og Kjell Bygstad som sentrale personer de første årene, men Geir Hovland skal også nevnes. Han har vært et fast punkt gjennom hele vår historie og har gitt personlig service til mange og øst av sin erfaring og sine juridiske kunnskaper.

Allerede på det første møtet ble det foreslått, og vedtatt, å endre interimsstyrets forslag til navn: POF (POT-overvåkedes Forening) til OPO (Organisasjonen mot Politisk Overvåking). Bakgrunnen for navnevalget var at foreningen ikke bare skulle ha fokus på fortidas overvåkede, men også være aktive i arbeidet mot all overvåking av lovlig politisk virksomhet i framtida.

Vi må være ærlige og si at vi i liten grad har lykket med denne målsettingen. Vi har ikke

klart å knytte til oss nye grupper som med god grunn føler seg urettmessig overvåket, og dessverre har ikke unge mennesker følt OPO som «sitt» organ i kampen mot ulovlig overvåking og ytringsfrihet, til tross for vår store erfaring og innsikt i emnet.

Jeg har ikke svaret på hvorfor det har blitt slik. Stemningsbølgen rundt Lund-rapporten har lagt seg, og for mange oppfattes ikke sammenhengen mellom det som skjedde i 40- og 50-åra og dagens virkelighet som så opplagt. Og dessuten dreide det seg stort sett om

kommunister, noe som mange fremdeles ønsker å distansere seg fra! Det faktum at det, all nidkjærhet til tross, ikke lyktes å feste forræderstemplet på noen av de 30 000 overvåkede, har tydeligvis mindre betydning!

I den offentlige debatt er det i dag mer snakk om å «styrke» PST, selv om de siste måneders hendelser har vist at man der i gården, i gammel kjent stil, har hatt blikket rettet feil vei. At OPOs målsetting er god og at vi kan gjøre en betydningsfull jobb, tror jeg nok — men vi er avhengig av større oppslutning for å få gjennomslag!

...LITT AV EN RAMP



Ved Torgny Hasås

Egentlig burde det vært en liten seremoni hvor overvåkingssjef Per Sefland hadde stilt opp, tatt deg i hånda og sagt: «Vi beklager alt det stygge og dumme vi i Overvåkingspolitiet har gjort. Her har du de dokumentene vi har vært så lumpne å ta vare på om deg.»

Jeg studerer hentelappen, og ser at det er en vinduskonvolutt som venter på meg på postkontoret. Først tror jeg at det er et nytt bankkort, men så skjønner jeg at den er kommet. Mappa mi har kommet.

– Vinduskonvolutt, da er det sikkert ingenting, tenker jeg. Jeg motiverer meg psykisk på at

konvoluttene ikke inneholder et eneste nedgardert dokument. Det eneste jeg vil få er et byråkratisk brev fra Innsynsutvalget: «Takk for interessen, men vi har ingenting å vise deg». Lederen for Innsynssekretariatet, Knut Foslie, har fortalt meg at de har hatt møte i en hel uke, og gjort seg ferdig med 130 saker. – De fleste får ingen dokumenter, har han forklart.

Jeg håper jeg skal rekke postkontoret før jobben, og merker at jeg er spent når jeg skal parkere sykkelen. Nå i løpet av minutter skal jeg få dem, få dokumentene som viser hva Overvåkingspolitiet har oppbevart om meg. Jeg kjenner på døra til postkontoret. Den er stengt. Jeg er én time for tidlig ute. Men, jeg

ventet i så mange år, kan jeg vel vente en time til.

HØYTID

Jeg er høytidsstemt. Siden jeg ble politisk aktiv i begynnelsen av 70-åra har Overvåkingspolitiet kastet skygger over det jeg har gjort. Da jeg 8.mai 1996 fikk lese i Lundrundrapporten, var det som julaften. Et forheng ble revet til side, og en fikk se: «Det er sant – det er ikke bare rykter.»

Nå er det min tur til å få vite hva de har samlet om meg? Hva om mappa er tom? Hva om de hemmelige tjenester aldri har fått øye på meg? Jeg har smakt på følelsen. Vil det være et nederlag? Jeg har bestemt meg for svaret: – Nei, det jeg har gjort, står jeg for. Jeg har ikke vært politisk aktiv på venstresida i snart 30 år for å fylle POTs arkiver. Jeg har gjort det for å forandre verden.

– Men hvis din måte å forandre verden på er så ubetydelig at det politiske politiet ikke har fått øye på deg, kan det vel ikke være noe å skryte av? Hodet er fullt av i overkant eksistensielle tanker idet jeg kommer tilbake til Postkontoret. Jeg trekker kølapp. «053». Det er fire foran meg, de ser helt vanlige ut. Det er mulig at det ikke synes på meg at jeg står foran sannhetens øyeblikk.

STILLØST

Postbetjenten kommer med en konvolutt i A5-størrelse. Han skyver den fram under luka. Dette er stilløst. Det minner meg om den gangen jeg endelig hadde vunnet premie i langrenn, og ikke kunne være til stede å ta i mot premien, men fikk fingerbølet av treneren i uka etter, uten noen seremoni. I forhold til stundens alvor, er dette for enkelt. Det burde ikke vært som å hente et bankkort eller få et inkassokrav.

I protest mot hverdagsliggjøringa av det viktige øyeblikket, putter jeg konvolutten i baklomma og sykler tilbake på jobben. Der skal åpningen foregå. Jeg er fortsatt i tvil om det er dokumenter i konvolutten jeg har fått. Jeg vet at Innsynsutvalget pleier å legge ved et litt tykt brev om klagemulighetene. Er det bare et slikt brev i konvolutten, og ikke noe mer? Jeg har sett mappa til Peder Martin Lysestøl, på 121 dokument, for ikke å snakke om de fire permene med dokumenter som Reidar T. Larsen, mangeårig leder i Norges Kommunistiske Parti, har fått. Gjennom 443 dokument har han kunnet gjenoppleve sitt liv. Før jeg har åpnet konvolutten innser jeg det: Jeg er ingen stor fisk.

«IU» står det på baksida av brevet. Det står for «Innsynsutvalget». 38 kroner har de spandert i porto. Egentlig krever Alvoret en pennekniv, men jeg åpner brevet med en kulepenn.

Foruten brevet om klagemulighetene får jeg fem dokumenter. Det første dokumentet er en datautskrift med seks ulike stempler. Fire av stemplene er kopiert. Det er to stempler fra Innsynsutvalget. De viser at dokumentet er nedgradert. Datautskriften viser at jeg er en «Observasjonssak til sanering».

TILKNYTING TIL RØD UNGDOM

Det siste dokumentet er fra FO/S til POT. Fra Forsvarets Sikkerhetstjeneste til Politiets Overvåkingstjeneste. Det gjelder en sikkerhetsklarering. Det står at jeg 25. september 1979 antas å være aktiv m-l'er med tilknytning til Rød Ungdom. Dokumentet er sladdet ihjel. Det er umulig å vite hva essensen er.

De tre øvrige dokumentene er fra min tid i militæret. Det blir gitt beskjed til Hammerfest, Lakselv og Bodø om at hovedtillitsmannen ved Harstad Sjøforsvarsdistrikt, Torgny Hasås, er aktiv ml'er. Han har vært på Landskonferansen for tillitsmenn i Forsvaret også.

Det stemte med det jeg hadde trodd. Om jeg var registrert, må det ha skjedd mens jeg var i militæret. Jeg husker fortsatt Landskonferansen i 1976. Det var første gangen jeg ble oppmerksom på Jack Helle. Alle visste hvem han var. En liten jovial bergenser. Seinere oppdaget jeg at han hadde var etterretningsstabens mann. Han var sentral i Arbeiderpartiets etterretningsnett. På konferansen var han ordstyrer. Nå representerte han Ombudsmannen for forsvaret. Det var ham vi kunne klage til hvis ting ble for ille.

Da jeg holdt mitt første innlegg, var jeg kjempenervøs. Det handlet om boforholdene på Grøtavær fort utenfor Harstad. Da jeg gikk ned fra talerstolen, la jeg merke til en sersjant. Han hadde «Mannskapsavisa» med dobbeltsiden

med bilder av alle delegatene foran seg. Ved noen av bildene var det skrevet kommentarer. De best orienterte fortalte at han kom fra Sikkerhetsstaben i Forsvaret.

Nå en junidag 25 år seinere kan jeg se hva han noterte. Et av dokumentene gjelder m-l'ere på Landskonferansen:

«Pålitelig kilde opplyser at følgende tillitsmenn markerte seg på ML-siden under konferansen: (sladdet felt) HASAAS, Torgny, HSD-aktiv, men klønet debattant og litt av en ramp.»

Fra Klassekampen 30.juni 2001

OFFENTLIG OPPREISNING - UNNSKYLDSAKEN



Ved Kjell Horn

MAPPE MED KOMMENTARER

På bakgrunn av min fortid som "radikaler" og aktivist regnet jeg tidlig med at jeg hadde vært interessant for overvåkingspolitiet. Derfor søkte jeg innsyn allerede i desember 1996.

Fire år etter var søknaden omsider behandlet, og jeg fikk oversendt en slunken mappe. På unntak nær, ikke særlig interessant:

Nederst på et av dokumentene står det: "Kjell Øystein Horn var tidligere lærer på Smestad skole i Oslo, og pålitelig kilde betegner ham som meget "rød". Hvem var denne pålitelige

kilden som hadde fulgt meg gjennom ti år som lærer? En kollega? Foreldre? Skolesjefen?

Videre på samme dokumentet står ramset opp navn og fødselsdato på min kone, mine barn og mine foreldre.

Overvåkingen hadde, slik jeg så det, hatt stor og negativ betydning for min karriereutvikling i skolesystemet, ikke minst i Oslo. Derfor søkte jeg erstatning, men fikk avslag. Dette klaget jeg på, men klagen ble ikke tatt til følge.

INN I OPO

Nå var jeg blitt en smule forbanna, og også nysgjerrig. Så da jeg ble klar over at en gjeng gamle overvåkede – med base i Moss, for det meste – hadde planer om å samle oss som mente vi hadde mapper, skrev jeg umiddelbart til en av dem – den gamle NKP-høvdingen Reidar T. Larsen. Brevet avsluttet jeg slik:

"Jeg ønsker med dette å gi uttrykk for ønske om å slutte meg organisatorisk til gruppa som vil arbeide for rettferdighet i oppgjøret etter den "ulovlige" overvåkingen." Oslo 18. september 2001.

Dessverre hørte jeg ikke noe, verken fra Reidar T. eller fra noen av de andre. Men gjennom pressa ble jeg klar over at han og "den indre kretsen" (Åge Fjeld, Kjell Bygstad, Ivar Nygaard, Geir Hovland, Wenche Blomberg, Erling Folkvord og noen til) hadde kommet seg rundt og i november 2001 stiftet Organisasjonen mot politisk overvåking – forkortet OPO. Det hadde vært artig å ha vært med helt fra starten. Men jeg stilte på et av de første møtene, og her traff jeg flotte, seriøse folk. Pensjonist som jeg var, med en del overskudd av krefter, besluttet jeg å bruke en del tid på å jobbe sammen med dem. Som tenkt, så gjort. Jeg ble "assosiert medlem" i arbeidsutvalget – AU – seinere valgt inn, og til slutt, etter påtrykk fra Erling Folkvord, valgt som leder av

organisasjonen. Til å begynne med ble jeg ganske svett, men etter en tid syntes jeg at jeg begynte å beherske feltet, og i dag – november 2011 – kan jeg se tilbake på mye viktig jobbing og en del offentlige opptredener som jeg har syntes har vært artig.

Fra 2008 byttet Geir Hovland og jeg plass. Som jurist og veteran overtok han lederklubba, mens jeg trakk meg tilbake til sekretærfunksjonen.

KRAV OM OFFENTLIG OPPREISNING

Et av OPOs viktigste krav var å få tvunget fram en offentlig unnskyldning fra myndighetenes side. Før min tid hadde det gått en del korrespondanse mellom OPO og Justisdepartementet v/Odd Einar Dørum, en kontakt som resulterte i at departementet beklaget overgrepene som hadde skjedd. Men for de gamle – og med full rett nokså bitre – gammelkommunistene, som for de flestes vedkommende hadde en heroisk tid bak seg i motstandskampen mot tyskere under okkupasjonen, var ikke dette nok. Nei, det var fra Stortinget unnskyldningen skulle komme. Sammen med Erling Folkvord (som hadde erfaring med Stortinget fra sin periode som RV-representant noen år tidligere) hadde jeg flere møter med politisk rådgiver for SV, Hans Christian Apenes. Men også et bra møte med Stortingets Utenriks- og konstitusjonskomité hørte med. Her satt Aagot Valle som leder, og det var uomtvistelig klart hvor hennes parti sto i denne saken. Verre var det imidlertid med Arbeiderpartiet. For det var jo unektelig de som hadde hatt hovedansvaret eller skylden for at så mange var blitt utsatt for disse overgrepene opp gjennom hele 50-60-70-og 80-tallet. Men underlig nok var også de nå positivt innstilt til å få satt en strek over galskapen. Følgelig jobbet vi videre og fikk fram en formulering i årsrapporten fra EOS-utvalget som hele Stortinget kunne slutte seg til. Særlig gledelig var det at Senterpartiet v/Marit Arnstad aktivt støttet at de overvåke-

de skulle få sin unnskyldning, selv om hennes parti ikke hadde plass i utvalget. De eneste som reserverte seg, var Fremskrittspartiet. Begrunnelsen¹ var tynn; siden de var så ferske i politikken, hadde de ikke noe ansvar for det som hadde skjedd før de kom inn, og følgelig kunne de ikke være med på å be om unnskyldning for noe de ikke hadde vært med på, eller hatt ansvar for!

Seieren markerte vi med følgende pressemelding:

EN MERKEDAG FOR DE ULOVLIG POLITISK OVERVÅKEDE

Den 19. mai 2005 vil stå som en merkedag for de ulovlig politisk overvåkede i Norge. For mot slutten av Stortingets behandling av årsrapporten fra EOS-utvalget (Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste) ble forholdet til dem som har vært ofre for ulovlig politisk overvåking tatt opp.

Komiteens flertall – representantene for Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti – sluttet seg til den beklagelsen justisminister Odd Einar Dørum i brev til OPO (Organisasjonen mot politisk overvåking) hadde skrevet allerede for et år siden:

På vegne av departementet, som ansvarlig for Politiets sikkerhetstjeneste, ønsker jeg å uttrykke en beklagelse overfor de personer som tidligere har vært urettmessig overvåket av Politiets overvåkingstjeneste.

De overvåkede var på ett plan tilfreds med svaret, men ønsket at det organet som hadde hatt det overordnede ansvaret for overvåkingen – Stortinget – skulle fremme denne unnskyldningen, slik at den nådde ut til alle. Derfor har OPO arbeidet overfor EOS-utvalget for å få saken opp i Stortinget, noe som skjedde i dag, 19. mai. Fra Stortingets talerstol ga partiene Ap (som hadde saksordføreren), SV og KrF uttrykk for det samme som justisministeren (Venstre) tidligere hadde uttalt, og dessuten var Senterpartiets representant Marit Arnstad tydelig i sin støtte til beklagelsen. I tillegg var Kystpartiets Steinar Bastesen den som raskest var ute med en støtte til de overvåkede tidlig i prosessen.

Når det kom til avstemning i Stortinget, var det eneste skåret i gleden at KrF sluttet seg til innstillingen fra Høyre og Fremskrittspartiet idet de hevdet at justisministerens tidligere brev til OPO var tilstrekkelig som en unnskyldning. Men ingen av disse partiene gikk aktivt ut og protesterte mot at unnskyldning var gitt eller skulle gis. Vi fikk derfor den underlige situasjonen at et flertall fra Stortingets talerstol uttalte beklagelse for den overvåkingen som hadde skjedd, mens et annet flertall ikke kunne støtte det samme i form av et vedtak!

På vegne av OPO og de ulovlig politisk overvåkede vil jeg, på tross av denne lille mangelen på logikk, oppsummere at en viktig etappe i noe som for mange oppleves som et "historisk drama" er avsluttet på en (nesten) verdig måte, og at organisasjonen nå vil bruke kreftene på å se framover og være vaktbikkje overfor myndighetene når, eller hvis vi kommer under vær med at ulovlig politisk overvåking igjen blir praktisert.

¹ Betrodd meg på tomannshånd av Frp's første nestleder høsten 2006.

TERROR OG DEMOKRATI

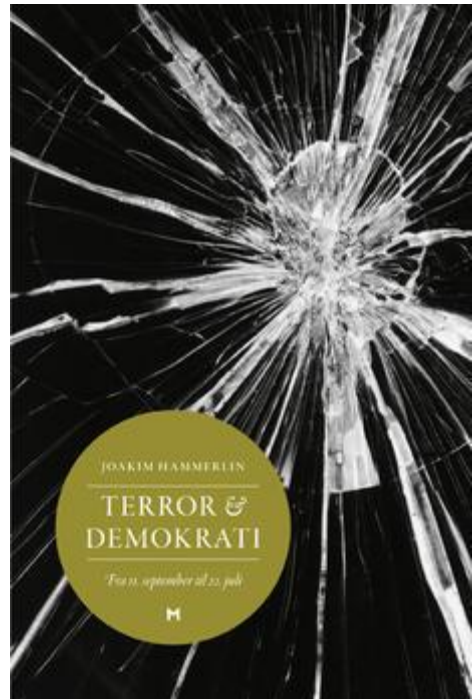
Forfatter(e): Hammerlin, Joakim

Etter terrorangrepet den 22. juli 2011 sto et samlet Norge bak budskapet om å besvare terror med mer åpenhet og demokrati.

Nå fremmes krav om skjerpet kontroll og overvåkning, en utvikling som har preget hele Vesten siden den 11. september 2001.

Hvor langt kan vi gå for å sikre oss mot terror, uten å miste det åpne samfunnet vi ønsker å verne om?

Joakim Hammerlin (f. 1976) er filosof og forfatter. Han har tidligere utgitt Terrorindustrien (Forlaget Manifest 2009).



Sagt om Terrorindustrien:

«En av de viktigste bøkene som er utkommet i de senere år.»
Høyesterettsdommer Ketil Lund, leder av Lund-kommisjonen

«Særdeles leservennlig sakprosa.»
Georg Apenes (Klassekampen)

«Hans argumentasjon er overbevisende (...) Særdeles veldokumentert og levende illustrert.»
Jon Wessel-Aas (Prosa)

SPESIALTILBUD FRA MANIFEST FORLAG TIL MEDLEMMER I OPO PÅ JOAKIM HAMMERLINS NYE BOK "TERROR OG DEMOKRATI - FRA 11. SEPTEMBER TIL 22. JULI".

Alle medlemmer i OPO vil få boka med maks rabatt, dvs. 12,5 % avslag. Utsalpris er: 299,-.

OPOs medlemmer får boka til 261,-. I tillegg får medlemmene boka portofritt tilsendt.

Bestill ved å send e-post til post@manifest.no

eller ring 22 99 52 00

Merk bestillinga: OPO